

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КЗ «НІКОПОЛЬСЬКИЙ ФАХОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ» ДОР»

ОНОВЛЕННЯ МОДЕЛІ ІНТЕГРАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

У РЕГІОНАЛЬНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**Нікополь
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КЗ «НІКОПОЛЬСЬКИЙ ФАХОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ» ДОР»**

**О Н О В Л Е Н Н Я М О Д Е Л І
І Н Т Е Г Р А Л Ь Н И Х К О М П Е Т Е Н Т Н О С Т Е Й
В К О Н Т Е К С Т І Д О С Я Г Н Е Н Н Я
Ц І Л Е Й С Т А Л О Г О Р О З В И Т К У**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Нікополь
2023**

УДК 377.8.091.31(07)

Затверджено на засіданні кафедри початкової освіти Криворізького державного педагогічного університету (протокол № 9 від 16 березня 2023 року)

Рекомендовано до друку методичною радою КЗ «Нікопольський фаховий педагогічний коледж» ДОР» (протокол № 4 від 31 березня 2023 року)

Оновлення моделі інтегральних компетентностей в контексті досягнення Цілей сталого розвитку: збірник матеріалів V Регіональної науково-практичної конференції (м. Нікополь, 28 лютого 2023 року). Нікополь: Навчально-методичний кабінет, 2023. 139 с.

У збірнику містяться тези, подані на V Регіональну науково-практичну конференцію «Оновлення моделі інтегральних компетентностей в контексті досягнення Цілей сталого розвитку». Розкриваються актуальні питання розвитку сучасного освітнього простору в контексті соціокультурних цивілізаційних викликів. Висвітлюються ціннісноорієнтований, компетентнісний і студентоцентризований підходи. На основі узагальнення педагогічного досвіду презентуються новітні методи й інноваційні освітні технології.

Матеріали збірника будуть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, здобувачів освіти, всіх, хто цікавиться процесами модернізації освітньої сфери суспільства.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ШЕВЯКОВА Наталія Леонідівна – кандидат психологічних наук

КОВШАР Олена Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор

МІРОШНИК Зоя Михайлівна – доктор психологічних наук, професор

СОПІВНИК Руслан Васильович – доктор педагогічних наук, доцент

МАЛЬШИНА Катерина Володимирівна – доктор історичних наук, доцент

ПАВЛИК Олена Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент

КОХАНКО Оксана Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ

БЕЗЕНА Іван Михайлович – кандидат філософських наук, доцент

ОНИЩЕНКО Ірина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент

СЕМЕНЧА Людмила Григорівна – кандидат психологічних наук

За достовірність фактів, цитат, власних імен, поданих у тезах, відповідальність несуть автори публікацій. Матеріали друкуються за авторськими варіантами.

УДК 377.8.091.31(07)

ЗМІСТ

Агіляр Туклер В.В. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	6
Баранова О.В. ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	8
Біла Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ Я.А. КОМЕНСЬКОГО ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ ЛЮДИНИ РАНЬМОДЕРНОЇ ДОБИ.....	13
Біла Ю.В. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	16
Веремієнко Л.П. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА СКЛАДОВА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	20
Гальченко В.М. ГРА ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА.....	24
Говоруха С.В. ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ПРИ ФОРМУВАННІ ЗАГАЛЬНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ.....	27
Жизномірська О. Я. ПСИХОЕМОЦІЙНА ПІДТРИМКА ОСОБИСТОСТІ В ЧАСИ ВІЙНИ.....	32
Іваницька С. Г. «ЗДОРОВИЙ БАДЬОРІЙ НАСТРІЙ БОРОТЬБИ І ВІРИ В ОСТАННЮ ПЕРЕМОГУ СВІТЛА НАД ТЕМРЯВОЮ...»: ТВОРЧІСТЬ ЛЕСІ УКРАЇНКИ У СВІТЛІ ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНИХ РЕФЛЕКСІЙ СЕРГІЯ ЄФРЕМОВА.....	36
Іванова С.Л. ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПРЕДСТАВНИКІВ ПОКОЛІННЯ АЛЬФА В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА.....	41
Іщенко І.В. ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ.....	44
Ковтун О.В. ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	48
Коник Л.П. ОСОБИСТІСТЬ І КОЛЕКТИВ.....	52
Кошкіна О.Ф. МЕТОД SMART – ПРОЕКТІВ, ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	57
Кудінова М.С. STRESS RESISTANCE AS A CHARACTERISTIC OF THE PERSONALITY IN SUSTAINABLE SOCIETY.....	60
Ларін Д.І. RESEARCH OF INTERCULTURAL DIFFERENCES IN INTELLIGENCE.....	63

Лавецька О.В. Коваленко Я.В. АДАПТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	66
Ляшенко Н.Ю. ОРГАНІЗАЦІЯ СПІВПРАЦІ КУРАТОРА З БАТЬКАМИ СТУДЕНТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ).....	69
Малярчук А.В. Чабаненко О.Ю. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ У РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 162 «БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА БІОІНЖЕНЕРІЯ».....	73
Махенько В.Г. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	78
Михайлик О.В. КАДРОВА ПОЛІТИКА КОЛЕДЖУ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА КОМАНДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	82
Нарійчук М.Д. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	88
Олійник А.П., Коваль Н.М.ЗНАЧЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДЛЯ РОБОТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	94
Останіна Г.В. РОБОТА НАД ВДОСКОНАЛЕННЯМ УМІНЬ САМОСТІЙНО ЗДІЙСНЮВАТИ СМИСЛОВУ КОМПРЕСІЮ ЗМІСТУ ТЕКСТУ В 4 КЛАСІ.....	98
Перепада Л.М. ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ФАХОВИМИ МОЛОДШИМИ БАКАЛАВРАМИ.....	103
Пінжакова Г.М. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	107
Постернак І.М., Постернак С.О., Постернак О.С. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРУЮЧИХ НЕРУХОМІСТЮ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З БУДІВНИЦТВА.....	113
Семенча Л.Г. Шевякова Н.Л. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ РЕГУЛЯЦІЇ В ПЕРЕХІДНОМУ ПЕРІОДІ ВІД ПІДЛІТКОВОГО ДО ЮНАЦЬКОГО ВІКУ.....	118
Сохач Л.М. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ЗАНЯТЬ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ГОТОВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	121
Ходак В. Л. ДІАЛЕКТИЧНИЙ РУХ ПОНЯТЬ «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» І «КОМПЕТЕНЦІЯ» В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.....	126
Худавердієва В.А. Ланков М.М. ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ.....	131
Шайтанова О.А. ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	136

викладання електротехнічних дисциплін у технікумах та коледжах.

Застосування методу Smart - проектів у навчальному процесі є засобом активізації пізнавальної та творчої діяльності студентів; підвищення ефективності засвоєння навчального матеріалу; забезпечення можливості самостійного роботи, вибору режиму навчальної діяльності; варіативності дій у разі ухвалення самостійного рішення, обумовленого навчальною задачею; створення позитивних стимулів, які спонукають до навчальної діяльності та підвищують мотивацію навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Smart-технології в Україні і світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodi.in.ua/smart-tehnolohiji/>.
2. Якубов С., Якінін Я. Технології SMART та навчальні матеріали /С. Якубов, Я. Якінін // Ні -Tech у школі. – 2011. – № 3 – С. 8 – 11.
3. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Навч. посіб. / О.П Буйницька. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.

УДК 159.944.4-026.564

Kudinova Marharyta,
*Candidate of Psychological Sciences,
assistant Professor of the Department of Special Education and Psychology,
Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational
and Rehabilitation Academy" of Zaporizhzhia Regional Council,
Zaporizhzhia*

STRESS RESISTANCE AS A CHARACTERISTIC OF THE PERSONALITY IN SUSTAINABLE SOCIETY

The Global indicator framework for the Sustainable Development Goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development sets the third goal to ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages. It is stated that by 2030, premature reduce by one third premature mortality from non-communicable diseases through prevention and treatment and promote mental health and well-being.

Stress resistance is one of the most important components of mental health. According to the theoretical analysis' results stress-resistance is defined as a complex characteristics of a personality, based on a set of innate and acquired psychophysiological qualities, consists of personal and behavioral components, is expressed in the ability to withstand significant intellectual, emotional and volitional stress, to manage their own emotions, to successfully live without harm to health.

Stress-resistance of an individual consists of two groups of resources: internal (personal) and external (social) one. External resources of stress-resistance are the result of social influence and they help an individual to overcome external stress. These resources include: social, emotional, informational, material support; social courage, decent living conditions, security of life, comfortable status in a social group, state support, etc. Internal resources are the basis of stress-resistance. They interact with external resources, affect behaviors and activities in a stressful situation, and can be divided into three groups: biological, personal, and behavioral-regulatory ones.

Personal factors of low stress-resistance (low self-esteem, underdeveloped self-regulation, negative image of the ego, high level of emotional tension, personal and situational anxiety, motivation to avoid fails, external locus control), behavioral factors of low stress-resistance (emotional-oriented coping behavior, low communicating skills, prone to conflict) and social factors of low stress-resistance (social difficulties, territorial isolation, lack of social experience).

Stress-resistance is caused by social development situation and living conditions. Modern youth are characterized by a low level of neuro-psycho stability, a passive attitude to the situation of stress, reduced tone, anxiety, variability of emotional tone, negative image of themselves.

The components of factor structure of stress-resistance which are: frustration in the situation of stress, integral indicator of stress-resistance, emotional stability, anxiety in stress. The first component explains the relationship between experiences of stress (frustration, estrangement, somatization of stress, negative emotional states of the asthenic type) and personal properties and self-awareness (low self-esteem and vitality, pessimism, negativity); the second component describes the list of basic

personality traits that serve as resources of stress-resistance (high tone and performance, stress resistance, optimism and activity in overcoming stressors); the third component describes a range of resources for emotional self-regulation in stress, and the fourth component reveals anxiety in response to stress.

The developmental and correction program has been developed and tested with the aim of increasing the overall level of stress-resistance of modern youth and developing all the components that provide its resource structure. The program consists of three organizational phases: initial, basic and final one. The main phase of the program contains four content blocks that reflect the resource structure of stress (personal, emotional, motivational-volitional and behavioral-regulatory). The involvement of students in the developmental and corrective effects of the program has significantly contributed positive dynamics of vitality, neuro-mental stability, optimism, subjective feeling of happiness and reduction of personal frustration and emotional stress.

REFERENCES

1. Kudinova M. Empirical study of stress resistance levels of students with special educational needs. *Scientific works of interregional academy of personnel management. Psychology*. 2021. № 4(53). P. 40–45.

2. Kudinova M. Concept «stress resistance» in modern psychological discourse. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series «Psychological Sciences»*. 2016. № 6 (25). P. 48–54.

3. Global indicator framework for the Sustainable Development Goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/>. Application date: January 15, 2023.